

Kikin Warnakuykuna - Pichqayniyuq Número

Judá ayllumanta Leónpa Qespichisqan: Hatun Ch'aqwaypa tukuyninpi qhipa rikch'akuykunata entiendenapaq

Jeff Pippenger

2023-08-08

Ñawpaq qillqasqapiña rimasqanchikpi, Apocalipsis chunka kaqpi uraykamuq angel hina Cristomanta rimashaqta sut'inchashan, atiyiniyuq angel hina Cristoqa “Satanáswan hatun ch'aqwaypa tukukuynin rikch'ayninkunapi imayna ruwasqanta” rikuchin. Cristo allin lado chakinwan lamar qochapi, lluy'i lado chakinwantaq ch'aki allpapi churakusqan “ñiqiyninqa” “llapa kay pachapa hawanpi paypa aswan hatun atiyininta, kamachikuyninta ima sut'inchan.” Cristo “hatun kunkawan” waqyaspaqa, “waqyarqan” “imaynan leon qaparichkan hinata.”

Cristoqa rikuchinqa Tukuy-Atiyininta “hatun ch'aqwaypa tukukuynin rikch'ayninkunapi”; hinaspa Cristoqa Tukuy-Atiyininta rikuchispaqa, Judá ayllumanta León hina ruwan.

“Qispichiqqa Juanpa ñawpaqenman riqsichisqa kachkan ‘Judá ayllumanta León’ nisqapa, hinallataq ‘wañuchisqa hina Cordero’ nisqapa unanchaqninkunawan. Apocalipsis 5:5, 6. Kay unanchakuna rikuchin llapa atiyyuq kallpapa hukllayniyta, kikinman qusqay munakuyniyuqwan. Judápa Leónninqa, paypa gracianta mana chaskiqkunapaq manchaypaq hina kaq, kasukunata kasukuqkunapaq, cheqap sonqoyuqkunapaqqa Diospa Corderonmi kanqa.” Hechos de los Apóstoles, 589.

Cristopa rikch'akuynin Judá ayllumanta León hina, paypa llamk'ayninta sumaqta qhawachin, iskriq profeciakunata sellaypi chaymanta kichariypipas, paypa divina p'unchayninman hina. Runapa probacionnin tukukuyta qayllamanta, “tiempoqa qayllañam” nisqa kaptin, huk especial Biblia cheqap yachachiy kicharisqa kanqa, mayqenmi reqsichin “imatachus utqaylla pasan tiyan.”

Jesucristopa Revelaciónninta, maytataq Dios payman qorqan, sirviente-kunaman rikuchinampaq imakuna utqayllam hunt'akunanpaq kasqanta; chaytaq angelninwan kachaspam señalaraq sirvienten Juanman. Paymi testimonio qorqan Diospa siminmanta, Jesucristopa testimoniomantawan, tukuy imakunatapas rikuskankunamanta. Kuisqañam leyenqa, hinallataq kay profeciapa siminkunata uyariqkuna, chaypi qelqasqa kaqkunatapas waqaychaqkuna; pachaqa qayllaña kashanrayku. Revelación 1:1–3.

Maypacha “qayllapiña kashan” nisqanmanta cheqaqtapuni historiaman chayamuspanqa, huk saminchay rimarisqa kachkan qhelqaqkunapaq, uyariqkunapaq “hinaspa chaypi qhelqasqa imakunatapas waqaychaqkunapaq.” Kay sapaq willakuyqa pacha-man-tupaq willakuymi, chaytaqa reqsisqa kayta atinman “maypacha qayllapiña kashan” chayllapi. Chaymantataq—chay pachallapi, manaraq ñawpaqpíqa—runakunaqa atinqaku ñawiriyta, uyariyta “hinaspa chaypi qhelqasqa imakunatapas waqaychayta” Apocalipsis libropi. Maypacha “qayllapiña kashan” chayqa, chay “ñawiriq”, “uyariq” “hinaspa chaypi qhelqasqa imakunatapas waqaychaq” runakunaman rimarisqa

saminchayqa, Danielpa libronta kicharisqa kasqanwan tupachkan “tukukuy pacha”pi.

Icharaqam, Daniel, simikunata wisq’ay, qillqasqatapas sellay tukupay p’unchaykama: askha runakunan kayman chayman purinqaku, yachaypas miranqa. Daniel 12:4.

“Achkakuna” “kayman chayman purishaqkuna” (kayqa Diospa Siminta yachayta rikuchin) chayta ruwashanku “tukukuypa p’unchayninpi”, maypachachus Danielpa “libronpi” “wichq’asqa” karqan “simikuna” kichasqa kanku. Ichaga hukñataq virgenkunapa clase kan, Estados Unidos nisqapi domingo kamachiy qhipamanlla kayman chayman purishaqkuna.

Qhawariychisqa, hamuq p’unchaykunaqa kanqa, nispa Señor Dios rimarin, ñoqaqa hallp’api muchuyta kachamusaq, mana t’antapa muchuyninta, nitaq yakupaq ch’akiytaqa, aswanpas Señorpa siminkunata uyarinapaq muchuyninta: hinaspan qochamanta qochakama purinqaku, chinchaymanta inti lloqsimuq chimpakama kayman chayman kallpachakuspanku Señorpa siminta mask’anqaku, ichaga mana tarinqakuchu. Chay p’unchaypi sumaq sipaskuna hinaspa wayna qharikuna yaku ch’akiywan wañuy pataman urmanqaku. Samariapa huchanrayku jurakukuqkuna, hinaspa niqkuna: “Dan llaqtayki diosniyki kawsanmi”; hinaspa: “Beersebapa puriynin kawsanmi”; paykunallataq urmanqaku, manataq hayk’aqpas kutimunqakuchu. Amós 8:11–14.

Samariapa huchanqa karqan Acabwan Jezabelwan rikuchisqa hucha; Acabqa Estados Unidos nacionta sut’ichan, Jezabeltaq Iglesia Católica-ta. Jezabel, Acab, llullaq profetakunapas, Elíaswan Monte Carmelo-pi tupaqtin, domingo leyta rikch’achinku. Chay tupaypi iskay laya mana ch’uyayuq profetakuna karqanku: Baalpa profetankuna hinallataq sacha-mallikikuna ukhupi sacerdotekuna. Baalqa huk yupaychasqa diosmi karqan; huktaq, chay sach’a-mallikikuna ukhupi yupaychasqa, Astarotmi karqan. Baalqa qhari diosmi karqan, Astarottaq warmi diosmi karqan. Qharikama diosqa Estadota sut’ichin, warmikamaqa Iglesiata.

Dan llaqtasqa diosqa Samariapa ñawpaq rey Jeroboamwanmi sayarichisqa karqa, paymi qorimanta becerrota Bethelpi hinallataq Danpi hatarichirqa. Bethel sutinga “Diospa wasi” ninmi, Dan sutitaga “juicio” ninmi; iskayninku kuskachasqaqa iglesiatawan estadota huñusqanta rikuchin, kaymi Estados Unidospi pasan domingo p’unchaw waqaychayta kamachinankupaq ñawpaqta. Chay iskay qorimanta becerrokunataq Aaronpa qorimanta becerronwanmi rikuchisqa karqan.

Uru wawqikunaqa uywa kanku, quriwan ruwasqa estatuaqa huk llikch’a kanki; chayrayku Aarónpa quri wawqi torollan, hinallataq Jeroboampa iskay quri wawqi torokunapas, Iglesiatawan Estadotawan hukllachasqa kayta rikuchinku, Estados Unidos llaqtapi domingo p’unchay kamachiy chanikuy manaraq churasqa kachkaptin. Jeroboampa kaqqiqa, iskay llaqtakuna iskay kaq testigota qunku Iglesiawan Estadowan hukllachasqa kaypa unanchasqanman, chaymi Apocalipsis libropi uywapa llikch’an nisqa sutichasqa kashan.

Beerseba llanqhayninqa Abrahampa rimanakuyninta rikuchin. “Beerseba” sutipa ñawpaq kaq rimayqa Génesis iskay chunka hukniyuqpi tarikun, chay pasajetataq apóstol Pablo p’unchayninpi wakinkuna nishaqtin: qespichisqa kayta chaskinapaqmi ceremonial leykunata hinallataq circuncisiónta waqaychanaykichik tiyan, nisqankuta sayachinapaq llamk’achin. Pabloqa chay pasajetata llamk’achin maypichus Beersebapa ñawpaq kaq rimaynin tarikun. Chay historiataqa

iskay sapaq, hukninmanta hukninpa qhapaq t'aqanakusqa rimanakuykunata chay kikin willakuy ukhupi rimananpaq llamk'achin. Pabloqa warmi kamachisqapa churin Ismaelta llamk'achin runapa kallpanpi sayasqa rimanakuyta rikuchinapaq, hinaspa Ismaelta Isaacwan tupachin, paytataq llamk'achin Diospa kallpanpi sayasqa rimanakuyta rikuchinapaq. Kay Bibliapa pasajenqa Beerseba sutipa ñawpaq kaq rimayninmi, qhipaman historiapi Pablotaq chay historiata llamk'achin kikin kawsay historiapi kaq huk situacionta sut'ichanapaq, chay situaciontaq bíblica historiapi rikuchisqa karqa. Pabloqa creespa yachachirqa bíblica historia kutimunanta.

Pabloqa Génesis iskay chunka hukniyuq qhapaq qillqamanta kay pasajeta iskay ch'iqniq pactokunata rikuchinampaq llamk'achiptinpas, pasajepi kan iskay pacto Diosqa Abrahamwan ruran, ichaqa mana chay iskay pactokunachu Pabloqa willakuy-mantam orqon. Chay pasajepi Diosqa wakmanta prometerqa ñawpaq promesan hunt'akunanta Abrahamta askha nacionkunapa taytan rurananpaq Isaac nisqawan, hinallataq prometerqa Ismael nisqata hatun naciónpa taytan rurananpaq. Huk Escritura pasajellapi, tawa pacto nisqakuna rimarisqa kachkan, hinaspa chaymi Escrituraspi Beerseba sutipa punta kuti rimarisqa.

Chayrayku Saraqa Abrahamman nirqa: “Kay sirvienta warmita, churinwan kуска, qarqoy; kay sirvienta warmipa churinqa mana waway Isaacwan kуска herenciata jap'inqachu” nipa. Chaymi Abrahamqa sinchi llakisqa karqa churinrayku. Hinaptin Diosqa Abrahamman nirqa: “Ama chay waynarayku, ni sirvienta warmiykirayku, sonqoykipi llakisqa kaychu; tukuy imatapas Sarapa nususqaykita uyariy; Isaacpiqa mirayniyki sutichasqa kanqa. Sirvienta warmipa churintapas nacionta ruwasqa, mirayniyki kasqanrayku” nipa. Chaymi Abrahamqa tutamanta paqarin very temprano hatarispan t'antata, huk qipina unta apaspa, Hagarman qorqa, rikranman churapayaspa, wawatapas, hinaspa payta kacharparqa. Paytaq ripuspa, Beersebapa chunniq pampapi puriykacharqa. Génesis 21:10–14.

Beersebaqa Abrahampa pactonta qhawachin. Chay kikin kapitulollapim Abrahamqa Abimelecwanpas pactota rurarqa.

Chay pachaqa Abimelechwan Phicholwan, paypa soldadonkunata hatun kapitan, Abrahamman rimarqa, nipa: Diosqa qanwanmi kachkan tukuy ima ruwasqaykipi. Kunanqa, kaypi Diospa ñawpaqenpi juraway, ama llullakuspa trataychu noqawan, nitaj churiywan, nitaj churiyapa churinwan; aswanpas, ima sumaq kuyakuyta noqa qanmanta rurarquni, chay hinallataq qanpas noqamanta ruranki, hinaspa kay allpamanpis maypichus qamqa tiyaykuspa purirqanki. Hinaqtin Abrahamqa nirqa: Jurasqmi.

Chaymi Abrahammanta Abimelecman, yaku p'uyumanta, maytataq Abimelecpa kamachinkuna qhapaq kallpawan qichusqaku. Hinaspa Abimelec nirqa: Mana yachanichu pichus kayta rurasqa kasqanta; manataqmi qan willawarqankichu, nitaq ñoqa uyarisqachu karqa kaymanta, kunankama.

Hinallataq Abrahamqa ovejakunata, wakakunatawan hap'ispa, Abimelecman qorqa; iskayninkutaq huk rimanakuyta ruwarqanku. Chaymantataq Abrahamqa qanchis china malta ovejakunata michiq ayllumanta sapanman churarqa. Hinaspa Abimelecqa Abrahamta nirqa: “Imatataq niyta munan kay qanchis china malta ovejakuna, qan sapanman churamusqayki?”

Hinaptinmi, Kay qanchis china uwijakunaqa makiymantam jap'ikunki, noqapaq testigo kananpaq, kay p'ukruta noqam allasqaymanta, nispa. Chayraykun chay chiqasta suticharqan Beerseba nispa; iskayninkum chaypi jurarqanku. Chayhinatan Beersebapi rimanakuyta ruwarqanku; hinaptin Abimelec hatarirqan, hinallataq ejercitonpa kurak capitan Phicolpas, hinaspan Filisteo runakunapa hallp'ankuman kutirqanku. Abrahamtaq Beersebapi sach'akuna huertata tarpurqan, chaypitaq wiñay Dios, Señorpa sutinta qayarirqan.

Abrahamqa achka punchawkunam Filisteokunapa allpallanpi tiyara. Génesis 21:22–34.

Beershebaqa Diospa Abrahamwan rurasqan tratonpa unanchanmi. Bibliapi achka tratado historiakunami señalasqa kachkan, chaykunataq Beershebata Abrahampa tratonwan tinkuchin. “Beer” nisqaq p'uyum ninmi, “sheba” nisqataq “qanchis” ninmi. Shebaqa kikillan hebreo siminmi, chaymi “qanchis kuti” nisqaman tikrasqa kashan, chayta William Miller allinta yachaspa entienderqan Levítico iskay chunka suqtayuqpi iskay waranqa pisqa pachak iskay chunka watayuq profeciata rikuspa. Chayqa paypa tarisqan ñawpaq kaq “pacha profecía” karqan, hinaspataq 1863 watapi saquesqa ñawpaq cimienta cheqaq yachachiy karqan. Chay pasajepi maypichus “sheba” nisqa tawa imaymana versiculopi “qanchis kuti” nisqaman tikrasqa kashan, Diospa castigonmi, mayqinchus “qanchis kuti”wan rikuchisqa kashan, sutichasqa kashan “tratoniyta atipanakuy.”

Chaymantaraq ñoqapas qankunawan contra purisqayta ruwasqa, hinaspataq huchaykichiskunamanta qanchis kutita astawan castigasqaykichik. Hinaspataq qankunaman espada apamusqaykichik, alianza-y paqarichisqan ch'aqwayta kutichinampaq; llaqtaykichiskunapi huñusqa kaptikichikqa, qankunapurapi unquy onqoyta kachamusqaykichik; hinaspataq awqaykichikpa makinman entregasqa qispichisqa kankichik. Levítico 26:24, 25.

“Qanchis kuti” nisqaman tikrasqa simi, hinaspa Levítico iskay chunka suqtayuqpi Diospa rimanakuyninpa “phiñasqa atipanakuy” nirqanta rikuchiq, Beerseba sutipi kaq “sheba” simiqa, Daniel qillqapipis iskay kutita tikrasqa kachkan: huk kutitaqa “juramento” nisqaman, Moisésqa ley ninapi qillqasqa kaqman; huk kutitaq “maldición” nisqaman. “Juramento” niskawan “maldición” niskawanqa iskayninpas “sheba” simimanta tikrasqa kanku; chayqa mana “qanchis”llachu nin, aswanpas rimanakuyta icha “juramento”ta yuyarichin, chayta p'akisqaqa “maldición”ta apamun.

Arí, llaqa Israelmi kamachiykita p'amparqa, karunchakuspan mana rimayniki kasukunankupaq; chayraykun ñoqaykuman ñakay ñak'ariy urmamun, hinallataq Diospa kamachin Moisésqa qillqasqanpi qillqasqa juramentupas, paypa contranpi huchallikusqaykurayku. Daniel 9:11.

“sheba” nisqaqa, ichaqa qanchis nisqaqa, Beershebaq pukyuipi qanchis oveja wawata haywasqankuwan sut'ichasqa, pactota rikuchin. Hinallataq Diospa pacton, utaq Paypa juramenton, ninmi: kasukuqkuna kawsanku, mana kasukuqkunaqa wañunku.

Beersebaqaqa Abrahampa iñiyinwan rikuchisqa pactota unanchan. Chayrayku, Amos qanchis pusaqniyoqpi “suma sipaskuna”, Mateo iskay chunka phisqayuqpi “mana yuyayniyoq sipaskuna”, hinaspa Daniel chunka iskayniyoqpi “millaykuna” nisqakunaqa, “Samariapa huchanrayku” juraspankuqa, Jezabelpa unanchanman (papakuy kamachiqman) yupaychayta jurashanku, paymi

Ahabwan (Naciones Unidaswan) wañuy huchapi urmarqan, hinaspa bestiapa rikch'ayninpa hawanpi (Estados Unidospa hawanpi) kamachin.

Chay kkillan “sumaq sipaskuna” nispanku “Danpa diosniykiqa kawsan” nispankuqa, qorimanta rurusqa torochapa rikchayninmanmi qonqorikunku, iskay testigokuna (Aarón, Jeroboam) reqsichisqa hina. Qori torochaqa uywapa rikchaynintam unancharin, chaymi iglesiapaq estadopaqwan huñusqa kasqanmanta.

Chayllaña ñustakuna “Beershebaq ñanninqa kawsan” nispa rimaptinku, “manner” simiqa “ñan” ninanmi. Kayqa chay kikin siminmi, Jeremías 6:16pi “ñawpaq ñankunaq” “ñankunanta” reqsichinapaq kaq. Chay ñustakunaqa ninanku, animalpa rikch'ayninman qonqorikuspankupas, paypa kamachikuyninpa señalninta chaskispankupas, Abrahampa wawankunarahm kanku nispa. Paykunaqa mancharisqa sonqowan Diospa Siminpi mayman mayman purispa, “inti lloqsimuy”wan chay “chinchá”manta, hinallataq “lamar qochamanta lamar qochakama” sut'ichasqa willakuyninta maskhashanku, hinaspataqraqmi Séptimo-día Adventistakuna kasqankuta mañakunku; ichaqa ñam qhepamanmi.

Ichaqa inti llaqtamanta, ichaqa chinchaymanta willakuykuna payta mancharichinqa; chayrayku hatun phiñakuyniyoq lloqsimunqa chinkachinapaq, achka runakunata tukuyta usuchinapaq. Hinaspa kamachikuy wasinpa toldonkuna iskay qochakuna chawpinpi, hatun yupaychasqa ch'uya urqupi sayachinqa; ichaqa tukukuyninman chayamunqa, mana pipas yanapanqachu. Daniel 11:44, 45.

Chayqa sipas vírgenes nisqakunaqa kay ñawpaq iskay versículokunapa willakuyninta maskhashanku. Qhipa waqyay willakuy, pacha tukukuypi 1989 watapi kichasqa karqan, maypachachus Daniel chunka hukniyuq, versículo tawa chunka nisqapi sut'inchasqa hina, ñawpaq Unión Soviética nisqata rikch'achiq “nación”-kuna papadouan Estados Unidoswan pichasqa karqanku, chaymi papadopa qhipa hatariyninta hinaspa urmayninta reqsichin. Kay iskay versículopi inti lloqsimuywan hinaspa chinchaywan rikch'achisqa huk willakuy rey del norte-ta (papa-ta) phiñachin, hinaspa qhipa qatiykachay qallarín; chaytaq versículo tawa chunka phisqayuqpi tukukun, maypachachus papadopa “tabernáculos”-ninkunata tarpuykun, chay simitaq hebreo simimanta hamun “carpa” niq ninanpaq (carpataq iglesia-pa símbolom), ichaqa paypa “palacio”-npa “tabernáculo”-nmi, chaytaq estado-ta rikch'achin. Maypichus iglesiawan estadowan hukllachasqa carpa-ta churaykun, utaq Juan Revelaciónpi sutichasqa hina, bestia-pa imagen-ninta, chayqa “lamarkuna chawpinpi” kashan, achka rimaypi. Sumaq sipas vírgenes nisqakunaqa Daniel chunka hukniyuqpa versículo tawa chunka tawayuq hinaspa tawa chunka phisqayuqpi rikch'achisqa qhipa waqyay willakuyta maskhashanku, hinaspa qatiq versiculollapim Miguel sayarin hinaspa gracia pacha wisq'akun. Chay pachataq Amos 8:14 nin sumaq sipas vírgenes nisqakunaqa “urmanqaku, manataq hayk'aqpas kutimunqakuchu” nispa.

Suma sipas ñust'akuna kikinchiyta “Adventistakuna qanchis p'unchaymanta” nispa sutichakunku chay pachallapi uywakunaq millay kaqninta yupaychaspa k'umuykuchkanku, Juanqa paykunata rikuchin judíokuna hina, “judíokunan” nispa ninakuq, ichaqa mana cheqaq judíokunachu kasqankuta. Paykuna Abrahampa wawan kasqankuta niykachanku, ichaqa llullakunku.

Qhawariy, Satanaspa sinagoganmanta kaqkunata, paykuna “judíokuna kashanchik” nispa ninakunku, ichaqa mana chayhina kanku, llullakuspa; qhawariy, paykunata hamuchisaq chakiykupa ñawpaqninpi k’umuykuspa yupaychaykuchun, hinaspa yachanankupa qamtam munakurqani. Apocalipsis 3:9.

Paykunaqa papakunap señalta chaskisqanku, chayraykutaq paypa characterninta chaskisqanku. Ñinkuña Judío kasqankuta, icha ñinkuña sábado p’unchawta waqaychaq Adventista kasqankuta, ichaqa chaymantaqa papap characterninta apanku, paymi wakin imakunawan kуска “Diospa templonpi” tiyaykun. Ñinkuña Adventista kasqankuta, icha ñinkuña Adventistakunapa templonpi kasqankuta, ichaqa mana aswanchu Adventista kanku imaynachus papa mana cristiano kasqanchu.

“Kaymanman puriqman puriykuqkuna” “Señorpa siminta” mask’aspaqa, manam Daniel qillqapi reqsichisqa “yachaqkuna”chu kanku—ichaqa “vírgenes” nisqaqa paykunam reqsichisqa kanku. Rikch’arinmi chay versículokunapi purispa, yarqaywan, yakunaywan wañuqkunaqa manam “entiendenchu” “Señorpa siminkunata”, imaraykuchus chay versículokunapim kikinta mask’ashanku. Señorpa Simin, prueba wichq’ay tukunanpaq justollaña rikuchisqa kaq, Jesucristopa Revelaciónninmi; hinaspa mana yuyayniyuq, millay, utaq “sumaq vírgenes” nisqakunaqa Danielpa qillqanmantam mana entienderqankuchu yachay yapakusqanta. Paykunaqa manam kasqachu chay kasqan aceite necesario, Mateopa yachachisqan hina, kasarakuyman qatiq rinankupaq.

Chay “yarqayqa” probationpa tukukuyninmi. Amospa “sipaskuna” t’aqtapi t’antata maskhaqkuna (Diospa Siminta) hinallataq unuta (Santo Espirituta), Danielpa “mana allinkuna” kasqankum, paykunaqa mana “entiendeyta” atinkuchu. Paykunaqa Mateo pa mana yuyaysapa sipaskunan kanku, Santo Espirituta maskhaqkuna; chayta kimsa testigokuna huñuspa reqsichin, pichus reparanku kasarakuyman wakichikunankupa oportunidadninku ña pasasqanta, mana qharakuyniyuq kasqankuta bodasman rinankupaq, imaraykuchus mana munarqankuchu “uyariyta” kaykunan p’istarisqa kasqanmanta sapaq willakuyta. Pacha mantapacha sapaq willakuy p’istarisqa kasqanmantaraq, probationpa tukukuyninkama, chaymi qhepa qayakuynin salvacionpaq. Chay pacha manaraq wakichisqa chayamuyqa, kay simikunata uyarinapaq wakichikuymi: “¡Ancha qhipa!”

“Kan huk pacha kanan mana allin kaypi, llullakuypi hinaspa pantasqa yuyaypi, wañuypa llanthunpi kashan,—puñushan, puñushan. Pitaq sonqonpi nanayta mallin kaykunata rikch’achinankupaq? Ima voztataq paykunaman chayanman? Yuyayniyqa hamuq p’unchaykunaman apasqa karqan, chay señal qosqa kanqa chaypacha. ‘Qhawariy, Qosan hamushan; lloqsimuychik paywan tinkuq.’ Ichaqa wakinkunaqa qhipaykuchkanku aceitetam maskhaspa lamparankuta hunt’achinankupaq, hinaspa unayña kasqapi tarinqaku character nisqaqa, aceitewan rikuchisqa, mana hukman qusqaqa kasqanta.” Review and Herald, February 11, 1896.

Chunka sipas yachaq chunkaq runakunamanta rikch’achisqa willakuypi sut’inchasqa qatiqmi aswanta rikuchin aceite-ta character-ta, ichaqa “quri aceite” hinallataq “santo aceite” nisqapas “Diospa Espiritun”pa willakuyninkunatam rikuchin.

“Llapa kay pachap Apuyninpa qayllanpi sayaq ñakchasqakunaqa, ñawpaq Satanásman qusqan pakay kerubín kasqan churakuyniyuqmi kanku. Tiyananpa muyuriqninta muyuntin santo kaqkunawanmi Señorqa kay pachapi tiyakuqkunawan mana pichqa pichqayuq rimayninta sapa kutin wiñachin. Qori aceiteqa chay graciata sut’inchin, mayqenwanta Diosqa iñiqkunapa mecheronkuna hunt’asqa waqaychan, ama llawlliykuspa wañunankupa. Manachus kay santo aceite hanaq pachamanta Diospa Espiritunpa willakuyninkunapi paramusqanman hina uraykamunman karqan chayqa, mana allin atiyunikuna runakunata llapantaq atipaykuspa kamachinman karqan.”

Diosqa mana yupaychasqa kachkan, pay qespichisqankunata mana chaskisqanchikrayku. Chay hinapin qori aceitetapas mana chaskinchikchu, chaytaqa sunqunchikkunaman wiñachinman karqan, tutapi kaqkunaman willasqa kananpaq. Qayakuq hamuqtin, “Qhawariychik, qosantin hamushan; llusqiyichik taripa,” santo aceitemana chaskiqkuna, mana Cristoq gracion sunqunkupi waqaychaqkunaqa, mana yuyayniyuq sipaskunahinataq tarinqaku, Señor-ninkuta tinkunankupaq mana wakichisqa kasqankuta. Paykunap kikinpiqa manan atiyiniyuqchu chay aceitetapas tariyta, kawsayninkupis thuñisqa tukupun. Ichaqa Diospa Santo Espiritunta mañakusqa kaptin, Moisés hina ruwakuspanchik, “Gloriaykita rikuchiy,” nispa, Diospa munakuyninmi sunqunchikkunapi hunt’achisqa kanqa. Qori t’uyukunawanmi qori aceiteqa noqanchikman chayamunqa. “Manan kallpawanchu, manataq atiyiniywanchu, aswanpas Espirituywanmi, nispa Señor de los Ejércitos.” Chiqap Kusay Intipa llihipiq k’anchayninkunata chaskispanmi, Diospa wawakunaqa kay pachapi achkikuna hina llihipinqaku. Review and Herald, 20 julio, 1897.

Amospi “kayman chayman” phawaykchasqakunaqa astawanmi testimoniota yapan, pisiq p’unchaw Adventista nishqa t’aqaqa mayqinkunachus “hamut’anankupa” atipanakuyta mana chaskinku, Apocalipsis libro-manta sapaq willakuyta, mayqinchus kichasqa kachkan “tiempoqa qayllapiña kachkan” nisqapi.

“Kunanqa aswan hatun peligro p’unchaykunapi kawsashanchik, hinaspa mana mayqenchikpas qhipayta ruwananchu Cristo hamuyninpaq wakichikuy maskhaspa. Ama pipas pantaq sipaskunapa ejemplonta qatichunchu, nispa yuyarispa allin kasqanta suyayta crisis chayamunankama chay pachapi sayarinanpaq carácter wakichikuyta tarinankama. Qhipa p’unchayña kanqa Cristo-pa chanin kayninta maskhananpaq invitadokuna waqyachisqa hinaspa qhawasqa kaptinku. Kunanmi tiempo Cristo-pa chanin kayninta churakunapaq,—casarakuy p’achata, chaywan Cordero-pa casarakuy mikhuyman yaykunaykipaq allichasqa kanaykipaq. Parabolapi, pantaq sipaskuna aceitetam mañakuspanku rikuchisqa kanku, ichaqa mañakusqankuman hina mana chaskirqankuchu. Kayqa chaykunapaq símbolom, paykuna mana wakichikusqankurayku carácter-ta wiñachispa crisis p’unchaypi sayarinankupa. Hinallataq kanman hina, ayllu masinkuman rispa ninman: “Qowayki carácter-niykita, manachá chinkasaqchu.” Yachaqkunaqa mana atirqankuchu aceitenkuta pantaq sipaskunapa waqllasqa mechankuman qusqayta. Carácterqa mana apasqa qusqachu. Mana rantinapaqchu nitaq ranticunapaqchu; hap’inapaqmi. Señorqa sapa runamanmi oportunidadta qorqan justo carácter-ta tarinankupaq probation pacha horaskunapi; ichaqa mana mayqan ñantaq allicharqanchu huk runa hukman qunampaq chay carácter-ta, payqa sasachakuy experienciakunata pasaspa, Yachachiq Hatunmanta yachaykunata yachaspa

wiñachisqanman hina, chayrayku pruebas ukupi paciencia-ta rikuchinampaq, hinaspa fe-ta ruranaqpaq, chaywan mana atikunapaq hina orqokunatapas suchuchinampaq. Mana atikunchu munakuypa q'apayninta qusqay,—hukman qoqayta llamp'u kayta, yachaywan rurana, hinaspa mana sayk'uy perseveranciata. Mana atikunchu huk runa sonqonmanta huk sonqoman Diospa hinaspa runamasinpa munakuyninta talliyta.”

“Ichaqa p'unchay hamunqan, ñawpachataña qayllamun, maypachachus sapa laya kawsay-sayninqa huk sapaq watukuyninwan rikuchisqa kanqa. Pikunachus kamachikuy-man chiqapta sayaspa qhipakaman iñiyta ruranku, paykunan kanqaku ñawpaq horasninpi suyay p'unchayninkama riksichisqa, watukusqa, sasachakuypi chiqap kasqankuta qhawachiqkuna, hinaspa Cristo-hina kasqaman hina kawsay-sayninkuta rurakusqakuna. Chaykunan kanqaku Cristo-wan sumaqta reqsinakuyta wiñachiqkuna, paypa yachayninwan, allin kayninwan ima, Diospa kayninpi hukninchasqa kaqkuna. Ichaqa mana pipas huk runaman sonqonpa tukuyninpi yupaychayta, yuyayninpa allin sayninkunata qunchu, nitaj pisiyninkunata moral kallpawan hunt'achinchu. Sapanchikmi ancha achkata hukninchikpaq ruwasunchik runakunaman Cristo-hina ejemplota quspa, chaywan paykunata Cristo-man rispa kallpachispa, mayqan kуска chiqap kay mana paykunapaq kasqanrayku taripaypi mana sayayta atinkumanchu. Runakuna mañakuywan yuyaymanan allinta churaykuchkanman kawsay-saynita ruranamanta ancha importante kaqta, hinaspa Diospa qispichisqa qawariyninman hina kawsay-sayninkuta rurakunanpaq.” The Youth's Instructor, January 16, 1896.